

EESTI KUULMISPUUDEGA LASTE VANEMATE LIIT 25 AASTAT KUULMISPUUDEGA LASTE HARIDUSPÕLLUL

Toomas Sepp
EKLVLi juhatuse esimees

Eesti
Kuulmispuudega
Laste Vanemate Liit

Meie eesmärk

- Kuulmispuudega lapsest kasvab inimene, kes
 - saab elus iseseisvalt ja hästi hakkama
 - on aktiivse eluhoiakuga
 - on haritud
 - saab õppida soovitud eriala
 - on tööturul konkurentsivõimeline
 - on õnnelik
 - ...

EKLVL

- Asutati 9.11.1991
- Kontor Tallinnas Heleni kooli ruumes
- Puhkebaas Rummusaares Albu vallas
- Liikmed üle Eesti
 - Viieplevad lapsed
 - Kuuldeaparaate ja implantaate kasutavad lapsed
- Tegevused peamiselt projektide kaudu
- Koostööpartnerid ja toetajad kodu- ja välismaal

Mida EKLVL saab teha?

- Perede nõustamine, teavitatus, koolitus
 - Infolehed, koduleht
 - Viipekeele kursused
 - Seminarid, konverentsid
- Ühistegevus
 - Perelaagrid, lastelaagrid, jututoad, ühisüritused
 - Perelt perele tugi
- Huvide esindamine, arutelude algatamine
- Koostöö eri osapooltega

Lasteaed ja kool

- Tallinna Pääsupesa lasteaed
- Tallinna Kurtide Kool
- Tallinna Heleni kool
 - Lasteaed, sh sobitusrühmad, nii viiPLEvad lapsed kui implantaadilapsed
 - Pimedad ja pimekurdid lapsed
 - Kõnepuudega lapsed
 - Gümnaasium
- Tartu Hiie Kool
- Lapsed tavakoolides ja -lasteaedades

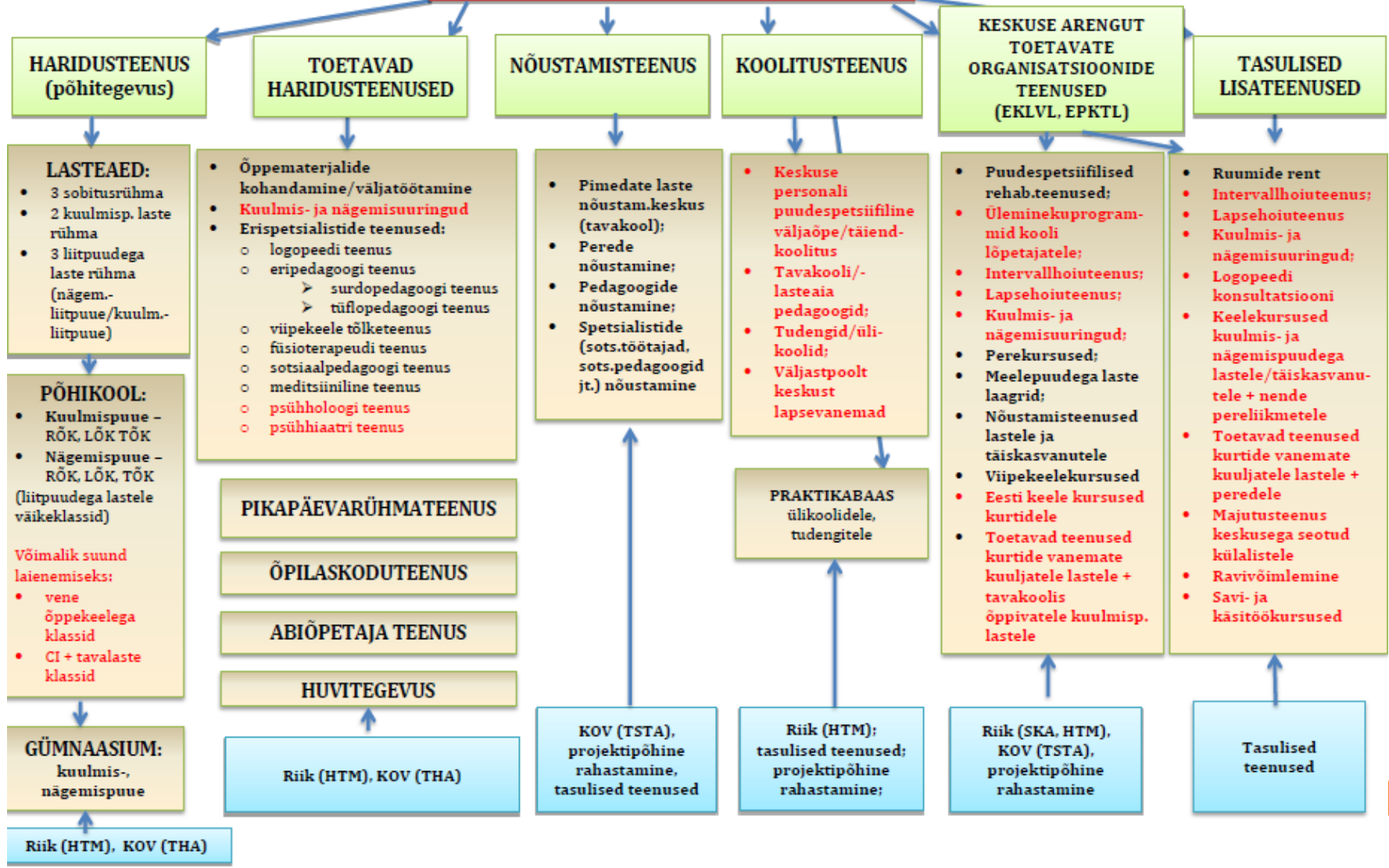
Lapsevanema mured ja vajadused

- Varane märkamine ja sekkumine
Alates 2004 vastsündinute kuulmise sõeluuringud
- Puudub kuulmispuudega laste andmebaas
- Spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid
 - Logopeedide põud
 - Eestis ei valmistata ette surdopedagooge
 - ei ole piisavalt vajalikku professionaalset täiendusõpet

Mured ja vajadused 2

- Viipekeelee arendamine
- Viipekeelee õpe, kursused
- Viipekeelee tõlke kättesaadavus, sh koolis
- Rohkem logopeedi tunde
- Kurtide gümnaasiumihariduse saatus

**PÕHJA-EESTI KOMPETENTSIKESKUS
MEELEPUUDEGA LASTELE JA TÄISKASVANUTELE**

HARIDUSTEENUS (põhitegevus)

- LASTEAEDE:**
- 3 sobitusrühma
 - 2 kuulmisp. laste rühma
 - 3 liitpuudega laste rühma (nägem.-liitpuue/kuulm.-liitpuue)

- PÕHIKOOLO:**
- Kuulmispuue – RÕK, LÕK, TÕK
 - Nägemispuue – RÕK, LÕK, TÕK (liitpuudega lastele väikeklassid)
- Võimalik suund laienemiseks:
- vene õppekeele klassid
 - CI + tavalaste klassid

GÜMNAASIUM: kuulmis-, nägemispuue

Riik (HTM), KOV (THA)

TOETAVAD HARIDUSTEENUSED

- Õppematerjalide kohandamine/väljatöötamine
- **Kuulmis- ja nägemisuuringud**
- Eri spetsialistide teenused:
 - o logopeedi teenus
 - o eripedagoogi teenus
 - surdopedagoogi teenus
 - tüflopäedagoogi teenus
 - o viipekeele tõlketeenus
 - o füsioterapeudi teenus
 - o sotsiaalpedagoogi teenus
 - o meditsiiniline teenus
 - o **psühholoogi teenus**
 - o **psühhiaatri teenus**

PIKAPÄEVARÜHMATEENUS

ÕPILASKODUTEENUS

ABIÕPETAJA TEENUS

HUVITEGEVUS

Riik (HTM), KOV (THA)

NÕUSTAMISTEENUS

- Pimedate laste nõustamiskeskus (tavakool);
- Perede nõustamine;
- Pedagoogide nõustamine;
- Spetsialistide (sots.töötajad, sots.pedagoogid jt.) nõustamine

KOV (TSTA), projektipõhine rahastamine, tasulised teenused

KOOLITUSTEENUS

- **Keskuse personali puudespetsiifiline väljaõpe/täiendkoolitus**
- **Tavakooli/-lasteaia pedagoogid;**
- **Tudengid/ülikoolid;**
- **Väljastpoolt keskust lapsevanemad**

PRAKTIKABAAS ülikoolidele, tudengitele

Riik (HTM); tasulised teenused; projektipõhine rahastamine;

KESKUSE ARENGUT TOETAVATE ORGANISATSIOONIDE TEENUSED (EKLVL, EPKTL)

- Puudespetsiifilised rehab.teenused;
- Üleminekuprogrammid kooli lõpetajatele;
- Intervallhoiuteenus;
- Lapsehoiuteenus;
- Kuulmis- ja nägemisuuringud;
- Perekursused;
- Meelepuudega laste laagrid;
- Nõustamisteenused lastele ja täiskasvanutele
- Viipekeelekursused
- Eesti keele kursused kurtidele
- Toetavad teenused kurtide vanematele lastele + tavakoolis õppivatele kuulmisp. lastele

Riik (SKA, HTM), KOV (TSTA), projektipõhine rahastamine

TASULISED LISATEENUSED

- Ruumide rent
- Intervallhoiuteenus;
- Lapsehoiuteenus
- Kuulmis- ja nägemisuuringud;
- Logopeedi konsultatsiooni
- Keelekursused kuulmis- ja nägemispuudega lastele/täiskasvanutele + nende pereliikmetele
- Toetavad teenused kurtide vanematele lastele + peredele
- Majutusteenus keskusega seotud külalistele
- Ravivõimlemine
- Savi- ja käsitöökursused

Tasulised teenused

(Tava)kooli toetamine

- Milline on minu lapsele sobiv lasteaed ja kool?
- Ka õpetajat on vaja aidata
- Tähtis on koostöö ja hea kontakt
- Suhtlemisel initsiatiiv lapsevanema poolel
- Teiste laste ja vanemate suhtumine, informeeritus

12.septembri kohtumiselt Innoves (I)

1. Kaardistada kuulmispuudega õpilastele sobiv õppevara igal haridustasemel, teha ettepanekud edaspidisteks puudespetsiifilise õppevara arendusteks. Seejärel tuleb välja selekteerida prioriteedid, mis on reaalne. HTM teeb selles osas koostööd erikoolidega.
2. Klassi suuruse teema – muuta paindlikuks kuulmispuudega laste klassi komplekteerimine.
3. Viipekeelee teenuse strateegiasse peab saama sisse ka õpingutõlke teema. Mari Tikerpuu jälgib seda.
4. Õpetajate palga teema, kui tavaklassis õpib kuulmispuudega laps, aga ka eriklassi õpetaja, kes peab ise kogu materjali ette valmistama. Probleem on ka logopeedide palgas, sest nende palk ei küündi praegu isegi mitte õpetajate palgani. Kirjeldada palga teemat (olukord, põhjused ja ettepanekud) analüüsis. Lisaks ei tohi ära lasta haridussüsteemist inimesi, kes oskavad ja tahavad seda tööd teha. Lugeda lisaks Eesti kuulmisrehabilitatsiooni programmi 2012-2015 (http://www.thvk.ee/wp-content/uploads/2011/01/KRP_veebi.pdf). Tallinna linn viis ka puudega inimeste teemal uuringu läbi. Leitav siit <http://uuringud.tallinnlv.ee/document.aspx?id=11563> .

12.septembri kohtumiselt Innoves (II)

5. Koolide füüsiline keskkond. Koolidel on vaja erivarustust, nt õpilaskodu, alarmsüsteem, hädaolukord jm. Vajalikud on investeeringud koolides, kus on nägemis- ja kuulmispuudega õpilased, et see kõik ka nendeni jõuaks.

6. Koolivõrgu arengukava: aastal 2020 on nii Tartus kui Tallinnas olemas riiklikud kompetentsikeskused. Riigikoolid ei ole tulevikus koolid, kuhu koondatakse kõik HEV õpilased, vaid pigem on need kompetentsikeskused, kus nõustatakse ja toetatakse neid õppureid, koole ja õpetajaid ja lapsevanemaid, kus HEV õpilasi on kodu lähedal kaasatud. On ette näha, et tulevikus on kaks keskust. Ettepanek on, et vajalik on haldusleping, et ühe kompetentsikeskuse rolli täidab Tallinna linn. On läbirääkimiste koht, kuidas seda korraldada, kuid oluline on teadmiste ja kompetentsi jagamine. Läbirääkimised Tallinna linnaga jätkuvad sügisel.

7. Tulevikus võiks mõelda sellele, et tavakoolide tunniplaanidesse lisada ka näiteks aineid või teemasid, kuidas suhelda erivajadustega inimestega. Sealt tekivad suhtlemistakistused. Kuidas suurendada valmisolekut tavakoolis? On olemas ühendus „Pane oma meeled proovile“, kes käivad mööda Eesti koole tutvustamas erivajadusi.

12.septembri kohtumiselt Innoves (III)

8. Tagurpidi integratsiooni teema.

9. Venekeelsete kurtide õppekorralduse teema tuleb kindlasti ka nn pilti võtta.

10. Tuleb kohtumine kõrghariduse teemal. T. Kivirand võtab ühendust HTM kõrgharidusosakonnaga ja edastab soovi.

11. Vaja on fikseerida ka ajaliselt, mis ja millal toimuma hakkab.

Detsembri lõpus või jaanuari alguses tuleb tellitud uuringu tutvustus. Jaanuar 2017 esitatakse kokkuvõttev analüüs ja kontseptsiooni lähteülesanne. Enne, kui neid dokumente ministrile esitatakse, ilmsesti kohtume veel või saadame kooskõlastusele e-kirja teel.

Igale lapsele võimetekohane ja arengut soosiv haridus!

**Eesti
Kuulmispuudega
Laste Vanemate Liit**

www.eklvi.ee